

Länsstyrelsen i Gotlands län
Att: Emelie Nilsson

Remissvar: Förslag till naturreservatet Gartarveån, Gotlands kommun, 511-381-2025.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Gotlands län föreslår att skydda fastigheten Gammelgarn Gartarve 1:33 i syfte att skapa ett långsiktigt skydd för Gartarveån – ett av länets mest värdefulla vattendrag. Fastigheten ägs av Region Gotland som har getts möjlighet att inkomma med ett yttrande i ärendet. Regionstyrelsen har inhämtat sakkunniga yttranden från miljö- och byggnämnden samt tekniska nämnden och det yttrande som lämnas är en sammanvägning av aktuella sakområden som nämnderna råder över.

Förslaget bedöms vara i linje med uppsatta riktlinjer och mål i såväl Översiktsplan Gotland 2040 som Grönplan för Gotland. Region Gotland ser positivt på länsstyrelsens förslag till naturreservat, men har ett antal medskick som bör beaktas i det fortsatta arbetet. Det handlar dels om en nödvändig anpassning av reservatsområdet till ett befintligt arrendeavtal inom området, en komplettering av föreskrifterna för att trygga rätt till vattenbrunn för Gartarve 1:33 samt ett medskick att ärendet bör remitteras till Försvarmakten med anledning av förekommande riksintresse.

Yttrande

Bakgrund

Länsstyrelsen föreslår att skydda den regionägda fastigheten Gammelgarn Gartarve 1:33 i syfte att skapa ett långsiktigt skydd för Gartarveån – ett av länets mest värdefulla vattendrag. Förslaget är framtaget i samband med det uppdrag som länsstyrelsen fått av Havs- och vattenmyndigheten att skydda länets värdefullaste vattendrag. Region Gotland har getts möjlighet att inkomma med ett yttrande i ärendet. Regionstyrelsen har inhämtat sakkunniga delyttranden från miljö- och byggnämnden samt tekniska nämnden.

Fastigheten Gammelgarn Gartarve 1:33 förvärvades av Romaklosters kommun 1963 med avsikten att avsätta en stor del av fastigheten till bad, strövområde, campingplats, festplats med mera, samt fritidsbebyggelse i den västra delen. Inom

fastigheten fanns då redan tre arrendetomter för fritidshus vilka 25 – 30 år senare avstyckades och såldes till arrendatorerna (Gartarve 1:46, 1:47 och 1:48).

I november 1994 bedömde dåvarande Fastighetskontoret att fastigheten inte kan exploateras för bebyggelse då den ingår i ett område med naturvärden av riksintresse samt att större delen omfattas av strandskydd. Eftersom Romaklosters kommuns planer till vissa delar har genomförts genom strandskyddsförordnandet förslög kontoret att fastigheten säljs genom anbudsförfarande, se bilaga 1. Försäljningen genomfördes aldrig, men 2007 såldes det nordöstra hörnet som styckades av i fyra fastigheter (09-GAM-394).

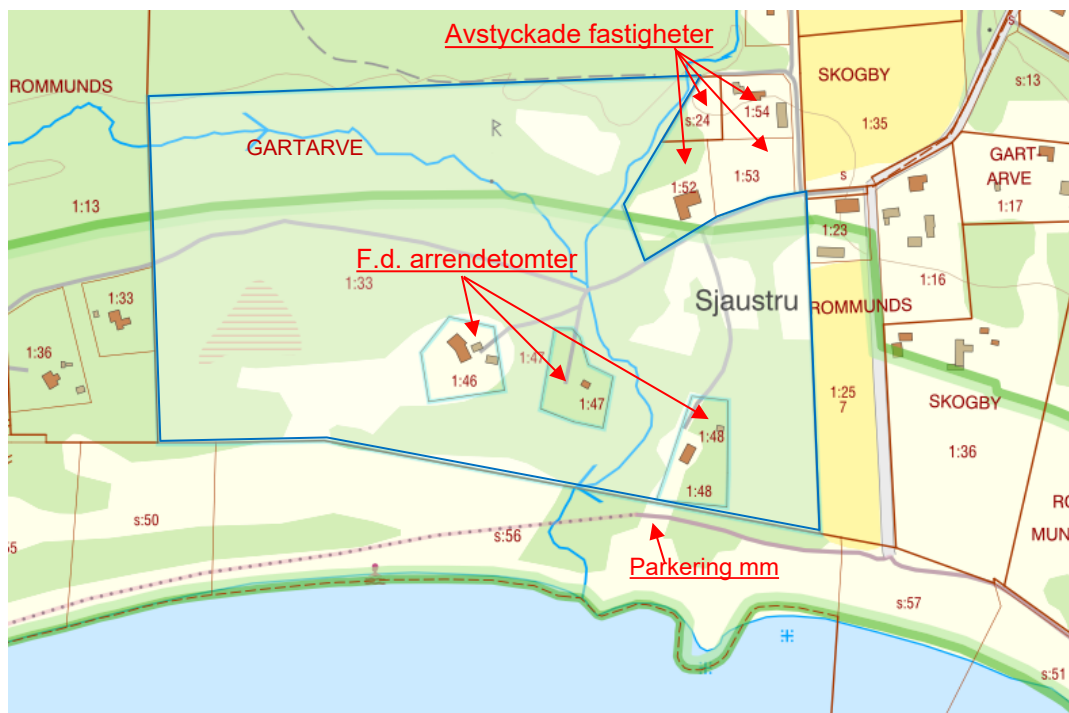

Bild 1: översikt över fastigheten Gammelgarn Gartarve 1:33 och Sjauster badplats

Belastningar

Gartarve 1:33 belastas av diverse nyttjanderätter. För en översikt se bilaga 2.

Till förmån för fastigheterna Gartarve 1:46, 1:47 och 1:48 finns servitut för vattenbrunnar, bilagor 3–5. Fastigheten belastas också av markupplåtelse för va-ledningar, ledningsrätt för fiberledning samt gemensamhetsanläggning och servitut för väg, bilagor 6 – 9. Där finns även jakträtt för mink, oklart om den fortfarande nyttjas, bilaga 10. Inom området har även GEAB givits grävtillstånd för elledningar framdragna till Gartarve 1:46, 1:47, 1:48, 1:52 och 1:53.

Polisföreningen Förbundsområde Gotland, ägare till Gartarve 1:48, arrenderar ett område om ca 12 000 kvm öster och norr om sin fastighet, bilaga 11 och bild 2 nedan. Arrendeområdet används som camping för polisföreningens medlemmar.

För ett område om ca 3 000 m² har ett skötselavtal upprättats med nuvarande ägare till fastigheten Rommunds 1:23 vilka åtar sig att sköta området för att förhindra igenväxning. Allmänheten ska ha tillträde till området som inte får inhägnas. Någon ersättning betalas inte och avtalet förlängs med ett år i taget, bilaga 12 och bild 2.

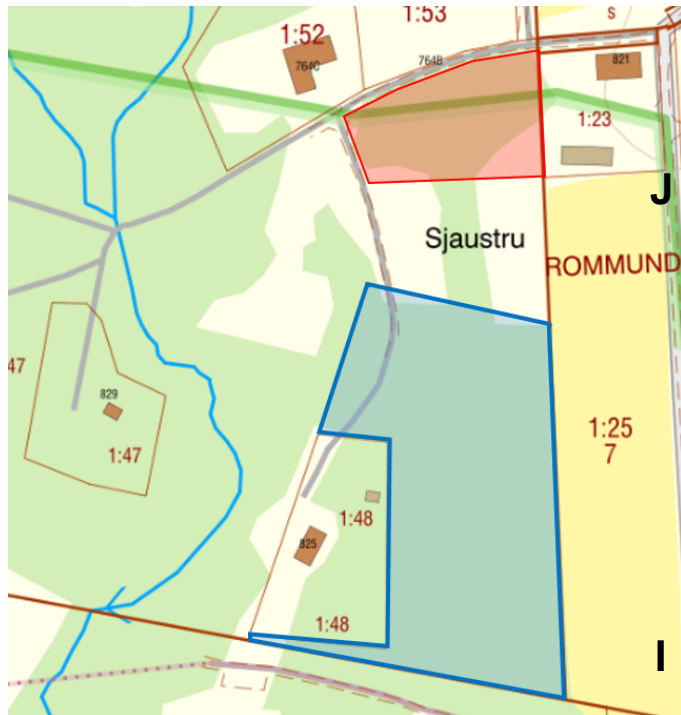

Bild 2: blåmarkerat område (I) = arrendeområde, rödmarkerat område (J) = område med skötselavtal

Skydd

Som framgår av bilder 3 och 4 nedan omfattas merparten av fastigheten av strandskydd och hela fastigheten av riksintresse naturvård.

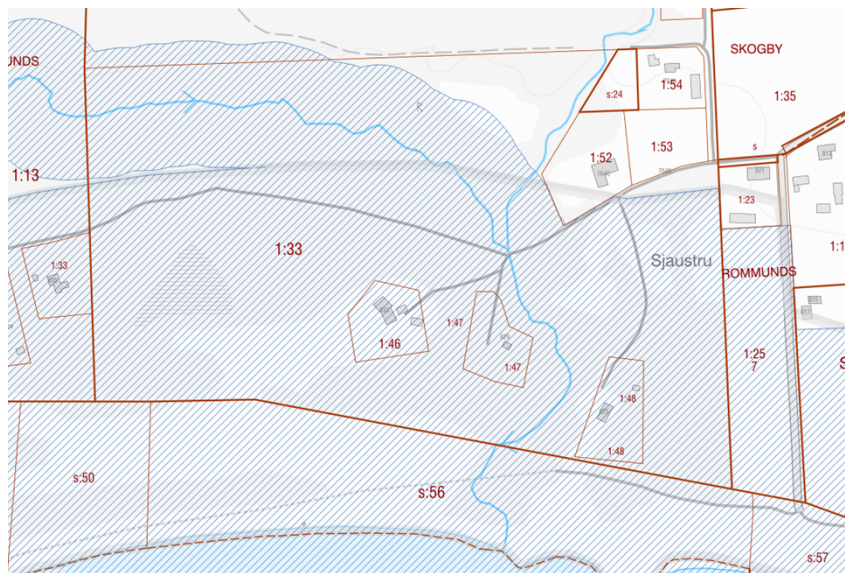

Bild 3: skrafferat område = strandskydd.

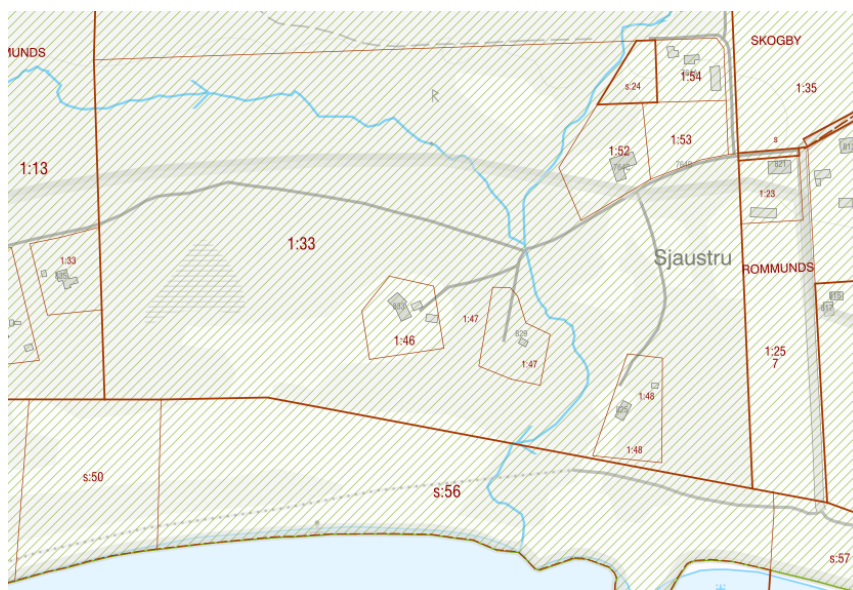

Bild 4: skrafferat område = riksintresse naturvård.

Översiktsplan Gotland 2040

För den östra delen av Gartarve 1:33 föreslås det i översiktsplanen att besöksnäringen bör ha företräde framför annan markanvändning och att området bör planläggas för detta ändamål, se bilaga 13 och bild 5 nedan. Resterande del av Gartarve 1:33 behandlas inte i översiktsplanen.

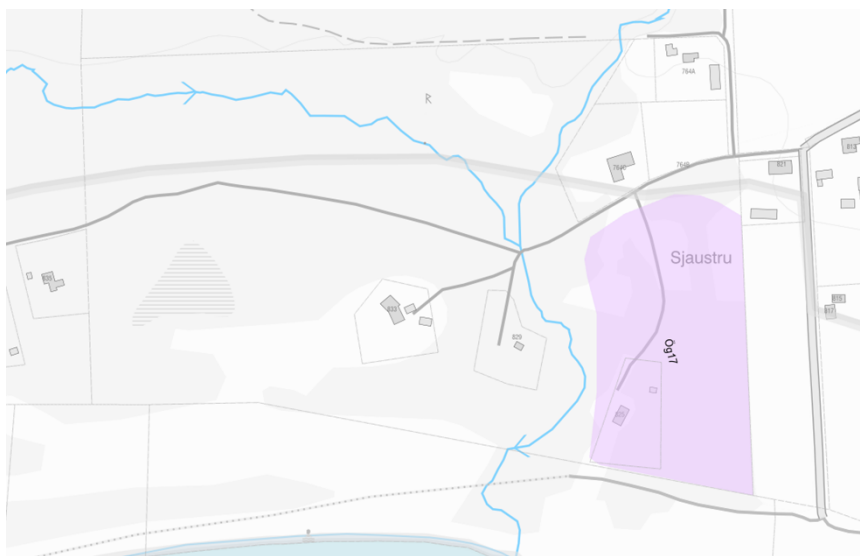

Bild 5: klipp från Översiktsplan Gotland 2040. Inom lilamarkerat område föreslås besöksnäring ha företräde framför annan markanvändning.

Regionala verksamheter:

Någon regional verksamhet bedrivs inte på Gartarve 1:33. Nedanför fastigheten ligger badstranden Sjauster som utgörs av samfällad mark (Gammeln s:56). Av tradition tillhandahåller regionen här viss kommunal service i form av livbojar, toaletter, soptunnor, informationsskylt samt parkering för ca 15 bilar, se bild 1 och 6.

Bild 6

Sammanfattande bedömning

Region Gotlands service på Sjauster badstrand bedöms inte komma att påverkas av reservatet. Arrendeområdet som används för campingverksamhet är i enlighet med översiktsplanens förslag på markanvändning. Region Gotland ser därför inte någon anledning att säga upp eller skriva om arrendeavtalet. Det föreslagna reservatsområdet bör därför korrigeras så att det inte överlappar med arrendeområdet, se bild 7 nedan.

Bild 7: skrafferat område som inte ska ingå i reservatsområdet

Rätten att ha vattenbrunn på Gartarve 1:33 bör tas med i A-föreskrifter under c). Övriga rättigheter och upplåtelser strider såvitt Region Gotland kan bedöma inte mot de föreslagna föreskrifterna.

Förslaget att ge området ett varaktigt skydd som naturreservat bidrar till en rik biologisk mångfald och ett starkt friluftsliv. Beslutet bidrar till att nå miljö kvalitetsmålen Levande sjöar och vattendrag, Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv. Att skydda vattendraget bidrar till att stärka vattenlevande djurs föryngring och till en positiv påverkan på Östersjöns ekosystem. Att skydda den omgivande skogen bidrar till att stärka naturvärden knutna till

naturtypen Sandbarrskog. Skogen ger även ekologiska värden i form av rening av luft, buffert vid torka och den bibehåller rätt klimat i vattendraget. Förslaget till naturreservat överlappar till viss del med översiktsplanens (Vårt Gotland 2040) yta ÖG17 i mark och vattenanvändningskartan, som pekar ut ytan för framtida utveckling av besöksnäringen (campingverksamhet). Förslaget bedöms inte ha någon större påverkan på möjligheten till utveckling av camping.

Då större delen av den aktuella fastigheten omfattas av strandskydd är framtida byggnation och exploatering inom området svårframkomligt. Med tanke på områdets höga naturvärden, de riksintressen som berörs samt strandskyddet är det svårt att bedriva andra inkomstbringande verksamheter på fastigheten. Förslaget bedöms gå i linje med uppsatta riktlinjer och mål i översiktsplanen och Grönplan för Gotland, som syftar till en hållbar utveckling med hänsyn till värdefull naturmiljö, friska ekosystem samt framtida klimatförändringar och extremväder. Förslaget bedöms gå i linje med riksintresseområdenas riktvärden. Region Gotland vill dock betona vikten av att konsekvenser för enskilda vägar beaktas och att det alltid sker en dialog med väghållaren. Ett övrigt medskick till länsstyrelsen är att Försvarsmakten bör remitteras i ärendet med anledning av förekommande riksintresse påverkansområde övrigt, om detta inte redan har gjorts.

Region Gotland är med de medskick och synpunkter som framförs i föreliggande yttrande, positivt inställd till länsstyrelsens förslag till inrättande av naturreservatet Gartarveån.

Bilagor:

- Bilaga 1. Skrivelse 1994 Fastighetskontoret till KS
- Bilaga 2. Översikt belastningar Gartarve 1:33
- Bilaga 3. Avtalsservitut brunn Gartarve 1:46
- Bilaga 4. Avtalsservitut brunn Gartarve 1:47
- Bilaga 5. Officialservitut brunn Gartarve 1:48
- Bilaga 6. Markupplåtelse va-ledningar
- Bilaga 7. Markupplåtelse fiber
- Bilaga 8. GA_9 väg
- Bilaga 9. Officialservitut väg Gartarve 1:48
- Bilaga 10. Jakträtt
- Bilaga 11. Arrende Gotlands polisförening
- Bilaga 12. Skötselavtal
- Bilaga 13. Utdrag ur ÖP Gotland 2040

Regionstyrelsen

Meit Fohlin
Ordförande Regionstyrelsen

Stefan Hollmark
Regiondirektör